

KURBAN BAYRAMI SEVGİ, PAYLAŞMA VE KARDEŞLİK BAYRAMI

es-Selamu aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtuh...

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı, lütfu üzerinize olsun.

Size bu konuşmamı bayramdan önce geldiğimiz Mina'dan, yani koçun kurban edildiği, İbrahim *aleyhisselam*'ın şeytan taşıdığı Mekte-i Mükerreme ile Arafat arasında, Peygamber Efendimiz'in gelip de konakladığı Mina'dan bu bayram konuşmasını yapıyorum.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz arefe gününden önceki günde, yani terviye gününde Mina'ya gelirdi, Mescidü'l-Hayf'ta öğlen, ikindi, akşam, yatsı ve sabah namazlarını kılardı, oradan sabah namazını, yani arefe gününün sabahındaki namazı kıldıktan sonra Arafat'a doğru hareket ederdi. İşte öğleye yakın Arafat'a varılırdı.

Biz şimdi Mina'dayız, yarın Arafat'a gideceğiz. Arafat'tan da ertesi gün Müzdelife'ye geçmiş olacağız bayramın birinci günü.

Şimdiden sizlere, o günlerin yani artık heyecanı, telaşı ve meşguliyetleri arasında konuşma yapamayız diye burada Mina'dan sesleniyoruz. Hepinizin bayramlarını tebrik ederiz.

Kurban bayramlarınız, *iyd-i edhâ*'nız saîd olsun, her rûzunuz bir iyd olsun.

Öyle derdi bizim Osmanlı çelebisi tanıdığımız büyük amcalarımız, biz bayramlarını tebrik ettiğimiz zaman, “Her rûzunuz bir iyd olsun.” Yani her gününüz bayram olsun diye böyle güzel temennilerde bulunurlardı. “İydiniz saîd olsun, bayramınız yani saadetli olsun, her rûzunuz bir iyd olsun.” derlerdi. Ben de Osmanlı ifadelerini, böyle tarihî, nostaljik havası olduğu için seviyorum, hepimize aynı temenniği naklediyorum.

Bu iydiniz saîd olsun, her rûzunuz da bundan sonra bir iyd gibi olsun. Allah hem dünyada hem âhirette aziz ve mutlu eylesin, lütfuna erdirsin, kahrından, gazabından, bizi üzecek şeylerden korusun. Allahu Teâlâ hazretleri önümüzdeki yıllarda ömrünüz boyu nice nice mutlu bayramlara ermenizi, sıhhat afiyetle, saadetle, devletle, dostlarınızla,

evlatlarınızla, çoluk çocuğunuzla nice bayramlar görmenizi nasip eylesin. Hepinize en güzel dileklerle, dualarla dünya ve âhiretin hayırlarını Cenâb-ı Mevlâ'dan dilerim, temenni ederim. Allahu Teâlâ hazretleri gelmeyen kardeşlerimize de bu mübarek belde-
lere gelmeyi, hac, umre vazifelerini yapmayı nasip eylesin.

a. Müslümanları İki bayramı Vardır

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bildiriyor ki müslümanların iki tane bayramı vardır, dinî bayramı iki tanedir. Birisi Ramazan sonunda Ramazan bayramı dediğimiz [bayram.] Bir ay oruç tutuluyor, ibadetler yapılıyor, teravihler kılınıyor, Kur'ân-ı Kerîm'ler okunuyor. Muhteşem mübarek bir ibadet ayı geçtikten sonra mükâfatların artık tahakkuk ettiği zamanda, Ramazan bitince bir bayram oluyor. Ramazan bayramı, *iydü'l-fıtr* deniliyor. Fıtır, iftar kelimesi ile ilgili, yani artık oruç tutulmuyor, iftarlı gibi oluyor insan, oruç tutmayıp yemek yeme durumuna geçmiş olduğundan *iydü'l-fıtr* denilmiş o Ramazan bayramına.

Burada da *iydü'l-edhâ* deniliyor. *Edhâ*, *udhiye* yani kurbanlık kelimesiyle ilgili bir söz. Yani kurban kesildiği için bu bayramda bunun adı Kurban bayramı olmuş oluyor.

Hacılar bu bayramda ne yapıyorlar?

Arafat'tan Müzdelife'ye gelmiş oldukları gün sabahleyin Kurban bayramının birinci günü olmuş oluyor. Müzdelife'de vakfelerini yaptıktan sonra Mina'ya geçiyorlar. Büyük şeytan dediğimiz *Cemretü'l-Akabe*'yi yedi taş atarak taşıyorlar. Ondan sonra İbrahim *aley-hisselam*'ın Allah koç gönderip de kurban etmesini emrettiği şekilde bu Mina'da kurbanlarını kesmesi gerekenler kurbanlarını kesiyorlar.

Biliyorsunuz, *hacc-ı temettü* ve *kıran* yapanlar kurban keser, *hacc-ı ifrad* yapanların kurban kesmesi zengin olsa bile hani Türkiye'de kesiyordum [diye] burada kesecek değildir, mecbur değildir, kesmeyebilir. Çünkü kurban kesmenin kendine göre zorlukları var burada, bu kalabalıkta kurban kesme yerlerine, mezbahanelere gidip gelmek, o işleri yapmak kolay olmuyor.

Bizim böyle kâfile halinde gittiğimiz zaman kardeşlerimiz gidip bizim namımıza kurbanları seçip, kesip bize de bazı etinden bundan tadımlık getiriyorlar ama kan ter içinde kalıyorlar. İhramları filan kanlanıyor, tabii kolay bir şey değil. Yani kesse keser, ama kesmek mecburiyetinde değil, *kıran* ve *temettü haccı* yapanlar. Hem hac ve hem umre yaptıkları için şükrâne olarak kurban kesiyorlar, kurban bayramı oluyor.

b. Kurban Bayramında Yapılması Gereken Önemli Şeyler

Bu Kurban bayramında hazırlatılması gereken önemli şeyler nelerdir?

Bir, Kurban bayramı, arefe günü sabah namazından [dördüncü] günü ikindi namazının sonuna kadar her vakit namazının arkasından tekbir getirilecek.

Yani namazı kıldığımız zaman ne yapıyorduk?

es-Selamu aleyküm ve rahmetullah, es-selamu aleyküm ve rahmetullah. Allahümme ente's-selam ve minke's-selam duasını okuyorduk.

Hayır, öyle yapılmayacak, tekbir getirilecek,

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

ولله الحمد

Allahu ekber, Allahu ekber, lâ ilâhe illallahu vallahu ekber, Allahu ekber ve lillahi'l-hamd. denilecek. Arefe günü, yani Kurban bayramından bir gün önce, yani yarın. Bize göre, şimdi benim bu konuşmayı yaptığım terviye günü olduğu için sabahtan başlıyor Kurban bayramı. Kurban bayramı günleri sonuncu gününün ikindisinin kılınmasına kadar vacib olan tekbirleri unutmayın. Bu önemli.

Sonra, başka?

Tabii Kurban bayramı ve Ramazan bayramı müslümanların iki önemli bayramı. Bu bayramların sevaplarından istifade etmek lazım, sevapları kaçırmamak lazım.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hadîs-i şerîflerinde buyurmuş ki; “Bir müslümanın bir müslümana üç günden

fazla müddet dargın kalması helal olmaz.” Üç günden fazla...

Niye üç güne kadar müsaade ediyor?

Eh, işte biraz vaziyeti düşünsün, durumu muhakeme etsin, kim haklı, kim haksız tefekkür etsin. Kendisi haklı ise bile affedersem sevabım çok olur diye affı düşünsün, haksızsa suçunu anlayıp özür dilemeye karar versin. Üç günlük böyle bir düşünme taşınma zamanı neyse, ama üç günden sonra artık bu dargınlığı uzatmak doğru olmuyor. Bayramlar barışma vesilesidir. Barış, sevişme, dostluk, anlaşma ve birbirlerini tebrik etme vesilesi olduğu için bu bayramda dargınlar lütfen birbirlerini ziyaret etsinler. Küçükler büyükleri ziyaret etsin, eller öpülsün, uzak diyarlardaysa telefon açılsın, tebrik gönderilsin. Tatlı sözlerle insanların arasının düzeltilmesine bu bayram bir vesile kılınsın.

Biliyorsunuz, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki;

فإن فساد البين هي الحالقة

*Fe-inne fesâde'l-beyni hiye'l-hâlikah.*¹

Yani kişilerin arasının bozulması, birbirlerine düşman olmaları, kızmaları nedir?

“Hayırları kökünden kazıyıp götüren bir felakettir.” Yani tıraş edip götüren, hayır bırakmayan bir felakettir.

İnsanların birbirlerini sevmesi lazım, birbirleriyle dostluk kurması lazım.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

*Inneme'l-mü'minûne ihvetün.*² “Bütün müslümanlar, mü'minler birbirlerinin kardeşidir.” Zengini, fakiri, Arabı, Acemi, esmeri, beyazı, zencisi, zengini, fakiri, esiri, hürü... hepsi; Uzak Doğulusu, Yakın Doğulusu, Amerika'daki, Kanada'daki, Afrika'daki... herkes, her müslüman birbirinin dostudur. İlerlemiş veya geri kalmış her ne olursa olsun müslümanlar birbirlerinin kardeşidir. Allah kardeş yapmıştır, ilâhî bir kardeşliktir. Âhirette de devam edecek. Bunun, kardeşliğin korunması çok önemli oluyor.

¹

² 49/Hucurât, 10.

c. Cennet İle Müjdelenen Müttaki Kulların Vasıfları

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de cennetlerin müttakî kullarına hazırlandığını belirtirken;

أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ^۳

*U'iddet li'l-müttâkîn.*³ "Cennetler müttakî kullar için hazırlanmıştır mükâfat olarak." *Ellezîne.* "O mü'min kullar ki..." diye, mü'minlerin vasıflarını sayarken şöyle buyuruyor;

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ
الغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ^۴

*Ellezîne yünfikûne fi's-serrâi ve'd-dârrâi.*⁴ "Sevinçli anlarında da, zararlı zamanlarında da, yani zenginken de fakirken de, her türlü hâl ü kârda yardım edilecek insanlara yardım ederler, infak ederler, sadaka verirler, hayır hasenât yaparlar." Müttaki kulların vasfı budur. Yani yarım elması varsa yarısını verir bir fakire, gönlünü alır.

³ 3/Âl-i İmrân, 133.

⁴

Dürüş, kazan, ye, yedir,

Bir gönül ele getir.

Bin Kâbe'den yeğrekdir,

Bir gönül imareti.

dediği gibi Yunus Emre'nin, gönül almaya, insan sevindirmeye, duasını kazanmaya çalışır.

Yünfikûne. “İnfak ederler.” *Fi's-serrâ' ve'd-darrâ'.* “Darlık ve genişlik zamanında, zenginlikte, fakirlikte, sevinçliyken, dardayken infak ederler.” Mü'min kullar cömerttir. Muttakî kullar cömerttir, iyilikseverdir; elindeki zenginliği, imkânları başkalarına ikram eder, Allah'ın rızasını kazanır.

Biliyorsunuz hadîs-i kudsîlerde geçiyor. Benim de çok hoşuma gider, o rivayetleri okudukça neşelenirim, yarın rûz-i mahşerde Allahu Teâlâ hazretleri bir kuluna diyecekmiş ki, Peygamber Efendimiz bildiriyor;

“Ben hastalandım, beni ziyaret etmedin.” Diyecekmiş;

“Tevbe yâ Rabbi! Yani sen âlemlerin Rabbisin, hastalanmazsın, bu sözün mânası ne acaba?” diye soracaktı kul.

“Benim bir sevdiğim kul hastalandı. Sen onu ziyarete gitmedin. Eğer ziyarete gitseydin, sanki beni ziyaret etmiş gibi sevap kazanacaktın.”

Bunun gibi işte, “Acıktım, doyurmadın. Yani bir fakir geldi aç, sen onu doyursaydın beni doyurmuş gibi büyük mükâfat alacaktın.” diye bildirmiş.

Demek ki kul sevindirmeyi Allah çok sevdiğinden böyle anlatıyor, böyle taltif ediyor iyilik yapanları. İyilik yapmaya vesileler arayalım ve âyetin burasından dersimizi alalım. Bayram gününde güzel paketlerle, hediyelerle tanıdıklarımıza, dostlarımıza ziyarete gittiğimiz zaman böyle ikramlar, infaklar, hayırlar, sadakalar, bağışlar, hediyeler verelim. Çünkü Peygamber Efendimiz;

تَهَادُوا تَحَابُّوا

Tehâ tehâbbû. “Hediyeleşin, hediye dolay arada muhabbetler kuvvetlenir.” buyuyor.

Hediyeleşmek müslümanın şîârıdır, cömertliğin de bir sonucudur. İnsan biraz parasından hediye faslı ayırmalı, bütçesinden bir bölüm ayırmalı, hediyelik eşya alma şeyi [bütçesi]. Güzel hediyeleri seçmeli, insanlara, dostlarına hediye etmeli, yadigâr olmalı.

Ben Medîne-i Münevvere’de bir arkadaşımızın evinde kaldığımız zaman duvarda çok büyük, böyle artık bir buçuk metre boyunda, bir metre eninde veya daha iki metre boyunda filan çok güzel bir levha üzerinde siyah zeminde madenî Âyete’l-Kürsî gördüm. Güzel çerçeve, çok güzel...

“Aman ne kadar güzel bir levha, ne kadar muhteşem! Odayı da çok güzel süslemiş, duvara çok da yakışmış.” dedim, güldü;

“Bunu Hocamız hediye etti bana.” dedi. Yani Mehmed Zahid Kotku Hocamız *rahmetullahi aleyh kaddesallahu sirrahu’l-aziz* ona misafir gittiği zaman, ona hediye olarak o muazzam hediyeyi vermiş. Kocaman bir hediye. Çok para ama hocamız verdi mi doyuracak şekilde verirdi, hediyesi de çok güzel, ben de beğendim yani.

Demek ki hediyeleşeceğiz. Muttakî kulların bir vasfı, *ellezîne yünfikûne fi's-serrâ'i ve'd-darrâ'*. Fakir de olsa zengin de olsa verecek. Dedelerimiz bunu şöyle ifade etmişler, “Çam sakızı çoban armağanı.” Yani çoban ne yapsın, dağda parası yoktur, hayvanları gözetiyor, bekliyor; koyunları, sığırları güdüyor, parası yok.

Ama ne yapsın?

İşte dağdan gelirken çamlardan sızan reçineleri toplar, getirir, geldiği insana hediye verir. “Çam sakızı çoban armağanı.” derler. Yani her ağaçta bulunduğu için ucuz bir şey, pahalı değil ama işte o da netice itibariyle bir hediyedir. İnsan uzak bir yere gittiği zaman, evine döndüğü zaman da hediye ile dönmesini Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Muttakîlerin bir vasfı böyle hediye, infak, hayır, sadaka, cömertlik, vesaire. İkincisi;

Ve'l-kâzimîne'l-ğayz. “Gayzını, kinini, kızgınlığı yutar müttakî kullar.” Yani kızmış birisine; üf, eline bir geçse parçalayacak, ne kadar kızmış, tir tir titriyor sinirinden, çok fena kızmış.

Neden?

E çok kızdırmış öteki adam da olmayacak bir şeyler yapmış. Gel de kızma... Sen olsan sen de kızarsın. Ben olsam ben de kızarım.

Ama müttakî kullar ne yaparlar?

Ve'l-kâzmîne'l-ğayz. “Gayzını, kinini, kızgınlığını haklı da olsa yutar.” Hüp yutar, kini yok. Yani adam haketti, kızılacak gibi bir şeyler yaptı ama, üzdü, kırdı, döktü, vesaire ne yaptıysa yaptı ama bu affediyor çünkü affetmeyi Allah çok seviyor. *Ve'l-kâzimîne'l-ğayz.* “Kızgınlığını yutuyor.” Yani kızgınlığını devam ettirmemek, nefesine hâkim olmak, kızmamak çok önemli.

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ لَهُ:
"أَوْصِنِي"، قَالَ: "لَا تَغْضَبْ"، فَتَرَدَّدَ إِلَيْهِ مِرَارًا،
"لَا تَغْضَبْ"

Peygamber Efendimiz'e birisi ashaptan *rıdvanullahi aleyhim ecmaîn* gelmiş;

Yâ resûlallah evsınî. “Bana bir nasihatte bulun, tavsiyede bulun.” diye nasihat istemiş. Peygamber Efendimiz'e bazen gelirlerdi böyle, böyle söylerlerdi. *Evsınî.* “Bana bir

nasihat et yâ Resûlallah.” Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Lâ tağdab. “Kızma!”

Üç defa sormuş. Yani ikinci, üçüncü sorularının sebebi ne?

Yani daha başka bir nasihat etsin filan diye. Her seferinde Peygamber Efendimiz *lâ tağdab* buyurmuş. “Gazaplanma, kızma.!” Yani kızgınlığını yut, sakin bir insan ol.

E tabii bu biraz zor, ben biliyorum. Biraz ben asabiyim, kendi kendime bakıyorum, asabiyim. İnsanın kızgınlığını, asabiyetini yutması filan kolay değil ama mü’min mü’mine karşı şefkatli olacak, akrabasına, dostuna, yakınına karşı, kendisine karşı hata işlemiş bile olsa ona olan karşı kızgınlığını yutacak. Muttakîlerin ikinci vasfı bu.

İnfak eder, kızgınlığını yutar.

Ve’l-’âfîne ‘ani’n-nâs. “İnsanların kendisine karşı hata, kusur işlemiş, suç işlemiş olanlarını da affeder bunlar.” diye bildiriyor.

Demek ki affetmek de büyük bir sıfattır, muttakîlerin, cennetliklerin sıfatıdır. Onun

için affedici olalım ve bu dargınlıkları bayramda izale etmeye, bitirmeye başlayalım.

Bir insan öteki insanla dargınken benim bu sözümü duydu, hadîs-i şerîfi okudu, dargınlıktan vazgeçmeye karar verdi. Öteki adamın yanına gitti, elini uzattı, ötekisi de itti elini, yüzünü döndü, ağır sözler söyledi, kabul etmedi barışmayı.

Ne olur?

Barışma teşebbüsünü yapan bütün sevapları kazanır. Reddeden bütün günahları, vebali yüklenir, haramı işlemiş oluyor. Çünkü dargın kalmak haram, haramda ısrarı yapan cezasını çeker, belasını bulur.

Demek ki biz teşebbüsü yapalım, isterse karşı taraf reddetsin.

O bizi reddeder, barışmaz, affetmez.

Olsun, sen bir teşebbüsünü yap, hediye götür, yumuşak konuş; yaparsa yapar, yapmazsa sen vebalden kurtulmuş olursun.

Tabii dostları ziyaret edeceğiz, hediyeler vereceğiz, dargın isek dargın olduğumuz kimselerle barışacağız, bildiğimiz dargınlar varsa aralarını düzeltmeye aracı olacağız.

Başka?

Büyüklerimizin kabirlerini ziyaret edeceğiz, geçmişlerimizin kabirlerini ziyaret edeceğiz. Yasin sûresi okuyacağız. Diğer *elhâkümü't-tekâsür*'ü, 11 *Kulhuvallahuehad*'i vesaireyi, *Tebareke* sûresini okuyacağız. Onların da ruhlarını şâd etmeye çalışacağız. Ve;

d. Müslümanların Dertleriyle Dertleneceğiz

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Müslümanların hepsinin iyiliğini isteyeceğiz. Yani “Müslümanların dertleri ile, işleriyle, sıkıntılarıyla, sorunlarıyla ilgilenmeyen bizden değildir.” diye Peygamber Efendimiz defterden siliyor, reddediyor. Müslümanların dertleriyle dertleneceğiz.

Şimdi mesela bana telefon açtılar Hollanda'dan buraya, Mekke-i Mükerreme'ye, 35 bin Somalili mülteci varmış, 35 bin Somalili mülteci orada sığıntı durumdaymış. Üçü beşi bir evde kalıyormuş, dört beş çocuklu her birisi, çok zor şartlar altında yaşıyorlarmış. Bir camileri bile yokmuş. Bir cami almaları lazım. Eh, tabii yardımcı olmamız gerekiyor, müslüman kardeşimiz. Sonra Somali'ye işte

biz asker gönderdik, Amerika, bilmem Birleşmiş Milletler gitti filan geldi...

Somali'nin durumu ne oldu?

Yani orası yüzde 99, yüzde 100 müslüman olan bir ülke, perişan bir ülke.

Somali ile ilgilenmemek olur mu? Bosna ile ilgilenmemek olur mu? Çeçenistan ile ilgilenmemek olur mu? Makedonya ile, Kosova ile, Sancak ile ilgilenmemek olur mu?

Yani bunlarla ilgilenmemiz lazım.

Ben özellikle oralardan Türkiye'ye göç etmiş, kökeni orası olan kardeşlerime bu bayramda rica ediyorum. Lütfen kökenlerinin, dedelerinin yaşadığı yerlerde bulunan kardeşlerini unutmasınlar, onlara yardımcı olsunlar, yardım elini uzatsınlar, yardım çarelerini düşünsünler.

Biz Bosnalılar için bir dernek kurduk. Sonra Kuzey Irak'taki mazlumlar, mağdurlar için arkadaşlar bir dernek kursun dedik, daha başka dernek kurma çalışmalarını teşvik ediyoruz. Uzak Doğu'daki İslâm ülkeleri ile ilişkiler güzelleşsin diye şey yapıyoruz.

Demek ki müslümanlar, yani sizler, şöyle bir soru soracaksınız kendinize;

“Ben elimde bulunan imkânlarla, zenginliklerle, müktesebatla şimdiye kadar öğrendiklerimle, sahip olduğum mevki ve makam ile, bilgi ve görgü ile acaba yurt içindeki ve yurt dışındaki müslüman kardeşlerime neler yapabilirim? Ben burada bayram yapıyorum, mutluyum, saadet içindeyim, elhamdülillah Allah bana huzur içinde bayram yapmayı nasip etmiş ama acaba aç susuz, mazlum, mağdur, esir ne kadar müslüman var dünyanın neresinde, onların halleri nedir, ne olacak?..” diye lütfen öteki müslümanları da düşünün, öteki müslümanların hallerini anlamaya çalışın. Onlara da yardım elini uzatmaya gayret edin. Gönlünüz onlarla olsun, aklınız onlarla olsun.

Lütfen yurt içinden yurt dışına doğru genişleyelim. Lütfen ilgimizi yayalım çünkü İslâm cihanşumul bir dindir, tüm cihandaki bütün müslümanlar kardeşimizdir. Dar bir kafese sıkıştırılmış bir arslan gibi olmamalıyız. Bütün müslümanlarla ilgilenmeliyiz, ziyaret yapmalıyız, ticaret yapmalıyız, ilişkiler

kurmalıyız, dostluk dernekleri kurmalıyız. Bu İslâm kardeşliğini, müslümanların birbirleriyle kardeş olduğunu lafta bırakmamalıyız, fiiliyatta yardım olmalı.

Ben şimdi uluslararası örgütlere bakıyorum, çocukları yetiştirme örgütü, bilmem şu örgüt, bu örgüt diye bizim de üye olduğumuz örgütlere bakıyorum. E Avrupalılar kurmuşlar, Amerikalılar takip ediyor, kilise işin içinde, ön planda ön sırada koşturuyor filan. Üzülüyorum, yani bir bakıma üzülüyorum, hayırları yapmak müslümana yakışır. Bütün dünyaya hayrı, güzelliği, yardımını, mutluluğu yerleştirmeye çalışmak müslümanın görevi olmalı ve böyle yaptığımız zaman da görgümüz, bilgimiz artacak.

Ben bütün dünyayı dolaşarak böyle çok değişik izlenimler aldım. Yani Türkiye’de yaşadığımız zamandan çok daha güzel duygulara insan bürünüyor, dünyayı tanıdıkça, hem de dünyayı gezdikçe büyük imkânlar önüne açılıyor insanın. Biz Türkiye’de başımızı kuma sokan deve kuşları gibi yaşıyoruz. Halbuki dünyanın nerelerinde nice imkânlar var, nice kazançlar var, nice yapacağımız çalışmalar

var, nice hizmetler var, nice elde edeceğimiz menfaatler ve kârlar var. Milli menfaat, dinî menfaat, şahsî menfaat... Her bakımdan, bilgi görgü bakımından çok istifade edeceğiz.

Onun için bu bayramda hepinizin tüm dünya müslümanlarıyla ilgilenmenizi, ilginizi genişletmenizi, himmetinizi yüksek tutmanızı, gayretinizi çoğaltmanızı, İslâm için daha çok çalışmanızı, müslümanların aziz olması için, mağduriyetten, mazlumiyetten, esaretten kurtulması için, insanca yaşama hallerine, şartlarına sahip olması için elinizden geleni yapmanızı rica edeceğim. Çünkü çepeçevre her yanımızdaki müslümanlar çeşit çeşit sıkıntılar içinde hepsi, biz de elhamdülillah mutlu bir ülkeyiz, milli gelirimiz yüksek, insanımız daha görgülü, yetişmiş insanımız çok, çok canlı bir milletiz, genç insan sayısı fazla, başka milletlerin yaş ortalaması çok yüksek olduğu halde biz genç nesiller çok olduğu dipdiri bir milletiz.

İnşallah önümüzdeki yıllarda daha güzel hizmetler yapacağız. Daha ön plana çıkacağız, dünya üzerinde hayırların yapılması, şerhlerin engellenmesi için daha güzel hizmetler

yapma imkânımız olacak ama bunun için kendimizi yetiştirmemiz lazım, hazırlamamız lazım. Çoluk çocuğumuzu buna göre yetiştirmemiz lazım.

e. Çocuklarımızın İstikbali İle İlgilenmek

Bir dileğim de; lütfen çocuklarınızın istikbali ile ilgilenin. Onların uluslararası birer kıymetli insan olması, uluslararası hizmetler yapabilecek vasıflara sahip yüksek insan olması için onların yabancı dil bilen, Arapça bilen, bilgisayar kullanmasını bilen, görgülü, ileri, çağdaş, çağa hükmeden, çağı sürükleyen, insanlara önderlik yapabilecek vasıfta yetişmesine gayret edin. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in tavsiyesi bu. Çocuklarımız bizim çağımızın insanı değildir, kendi çağlarının, yani önümüzdeki çağın insanıdır. Kendi çağımıza, kendi görgümüze değil, ilerideki ihtiyaçlara göre onları yetiştirmeye gayret edelim.

Hepinize tekrar tebriklerimi sunuyorum. Çocuklarınız çok iyi yetişsin. Allah onların güzel günlerini görmeyi, o yönden de mutlu olmanızı, bayram etmenizi, çocuklarımıza

nice bayramlar hazırlamamızı nasip eylesin. Hepinize en iyi dileklerimi sunarım. Dualarınızı beklerim. Bayramlarınız mübarek olsun, her şey gönlünüzce olsun. Allah dualarınızı kabul etsin. Dünya ve âhirette bahtiyar eylesin. Cennetiyle cemaliyle cümlelerinizi müşerref eylesin.

es-Selamu aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtuh...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

7 Zilhicce 1418 / 05.04.1998

Mekke

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

